

Ansvar skulde gaa i Ulykkestilfælde, men den Motivering, som det ærede Flertal i saa Henseende har givet, skal jeg lade staa ved sit Værd. Naar det ærede Flertal i saa Henseende begynder Betænkningen med at henvise til, at et saadant Ansvar rimeligvis vil medføre, at Billetpriserne maatte bestemmes saa meget højere, forekommer dette mig just ikke at være en Betragtning, der er slaaende. Jeg tror, at de almindelige Retsgrundsatninger om, hvad Billighed og Retfærdighed kan hjemle af Ansvar for Banerne, ville kunne fuldkommen fyldestgøre et Standpunkt, der ikke støtter sig til Forsikringssynspunktet. Ikke heller tror jeg, at der kan lægges synderlig Vægt paa, hvad det ærede Flertal anfører om det Ansvar, der kan paalægges Driftsbestyrelsen, og om, at man i saa Henseende ikke maa gaa for vidt, men kun saa vidt, at Driftsbestyrelsen med god Samvittighed kan paatage sig den Forpligtelse ikke at paadrage Jærnbannerne Erstatningsansvar. Jeg gad for Resten set den Driftsbestyrelse, der med en Lov i Haanden af det Indhold, som her foreligger, med god Samvittighed kan sige: Vi skulle nok undgaa Erstatningsansvar! Det tror jeg ikke, nogen Driftsbestyrelse kan gøre. Noget andet er, at man fra Lovgivningsmagtens Side kan finde det rimeligt og billigt at paalægge en Driftsbestyrelse Ansvar i et begrænset Omfang, selv om i de enkelte Tilfælde Skylden ikke kan siges at paahvile og ikke kan bevises at paahvile Driftsbestyrelsen. Det skal jeg imidlertid nu lade ligge. — Jeg gaar da til det næste Punkt, som er berørt i Betænkningen, og paa hvilket der fra det ærede Flertals Side synes at blive lagt ret stor Vægt, nemlig at bringe Overensstemmelse i Reglerne om Ansvar for Gods og Ansvar for Personer. Her mener jeg ogsaa at kunne henholde mig i alt væsentligt til, hvad særlig det ærede Medlem for Præstø Amts 1ste Valgkreds (Svend Høgsbro) har udtalt. En saadan Overensstemmelse er ikke nødvendig og naas heller ikke ved et Forslag, der stilles af det ærede Flertal. Jeg vil ikke kunne tilraade at gaa den Vej, som det ærede Medlem for Præstø Amts 1ste Valgkreds antydede, nemlig at forandre Takstloven paa dette Punkt, thi det var, som det ærede Medlem meget godt har forstaaet af mine Udtalelser ved Konferencen, netop af internationale Hensyn, at man har indført denne Bestemmelse om vis major og just den Bestemmelse i Takstloven. Man kan altsaa ikke, hvis man vil opretholde Forbindelsen med Reglen i

andre Lande, gaa til en Forandring i Takstloven paa dette Punkt. Men, som sagt, jeg ser heller ikke, at der foreligger nogen som helst Nødvendighed for at have de samme Regler for Erstatningen for Gods og for Personer. Betingelserne for Transporten af Gods og for Transporten af Personer ere saa forskellige, at forskellige Regler om Ansvar et ogsaa meget godt kunne anses berettigede. Det Eksempel, som den ærede Ordfører anførte, om den Person, der kunde faa Erstatning for brækkede Stoleben, men ikke for sine egne brækkede Ben, har for mig ingen som helst Værdi. Endnu mindre gælder hans Eksempel om, at kostbare Vaser eller andre kostbare Genstande, der bleve medførte i Kupeerne, ikke bleve erstattede, medens værdiløse Møbler bleve erstattede. Heller ikke dette forekommer mig slaaende, idet det her netop er det Kriterium, der kan fremhæves, at Jærnbannerne ved Indskrivning af Rejsegods paatage sig et bestemt Ansvar. Man kan her, og ikke med Urette, anlægge Forsikringssynspunktet. Jærnbannerne paatage sig Ansvar, naar Godset er indskrevet, men den ærede Ordfører vil jo ikke anlægge Forsikringssynspunktet ved Befordring af Personer. — Endelig skal jeg saa udtale mig om det meget omdebatterede Begreb vis major. Jeg skal som andre ærede Talere begynde med at sige, at det er meget betænkeligt uden Nødvendighed at indføre et saa omtvistet Begreb som denne vis major i den danske Lovgivning. Dette har man ikke villet gøre i Landstinget, jeg tror at kunne sige med velberaad Hu. Man har der ganske sikkert været opmærksom paa Bestemmelsen i Takstloven og derfor troet at burde omskrive dette Begreb med den Bestemmelse, der er givet i Lovforslaget, som dette foreligger i Landstingets Affattelse i § 1. Naar man nu efter Flertallets Forslag vil indføre en udtrykkelig Fremhævelse af vis major, kan dette altsaa forstaaes enten som en autentisk Fortolkning — saaledes som det blev omtalt af det ærede Medlem for Præstø Amts 1ste Valgkreds — eller som supplerende Bestemmelse — hvilket sidste Udtalelse fra den ærede Ordfører nærmest maatte give Anledning til at tro. I første Fald er det jo, som det maa erkendes, overflødigt og kan under alle Omstændigheder gøre Skade, for saa vidt det kan gøre Fortolkningen af Bestemmelsen noget vaklende; og i sidste Fald vil det efter min Mening kun føre til Forvirring. Jeg tror, at naar man vilde analysere Begrebet vis major, saa vilde man komme til at se det saaledes, som